

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
na celo leto naprej . . . K 84—
na pol leta . . . K 42—
na četrt leta . . . K 21—
na en mesec . . . K 7—
na izposojnino celoletno K 95—
na sobotna izdaja: na
za celo leto . . . K 15—
na izposojnino . . . K 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 1-20
uradni razpisi . . . po K 1-30
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/2 mm K 4—
Poslano:
Enostolpna petstvarica K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
medeljak in dan po pramiku
ob 4 uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Razpisal se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. tel. št. 50, uprava. št. 522.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7562.

Protestni shod v Radgoni.

Radgona, 5. septembra. V ponedeljek, dne 8. septembra ob 10. uri dopoldne se vrši v Radgoni velik protestni shod obmejnih Slovencev in Prekmurcev proti izročitvi slovenske Radgone Nemški Avstriji. Povabljen je tudi general Majster in drugi govorniki. Upamo, da je v duhu z nami vsa Slovenija.

V starem fokcu.

Belgrad, 3. sept.

Vojna doba je pred prevratom strankarske razmere na Slovenskem zelo ublažila in vodilne politike zelo zbližala. Časopisje je pisalo strankarsko tako umerjeno, da si mogel vzeti vsak poljuben časopis v roke, ne da bi čutil strankarske ostrine, ki bi žalila. Vsakemu je pa bilo jasno, da te idealne razmere ne morejo ostati trajne; toda pričakovali nismo, da se bodo začeli po časopisju ogabni boji, še predno se konsolidira naša država. Pa že pred prevratom se je opazilo, da skušajo mladini Demokratske stranke iz strankarskega premija kovati kapital za svojo bodočnost. Že v Narodnem veču v Zagrebu smo opazili, kako so skušali na prav neolajen način, v protislovju z dogovorjenim ključem, ojačati svojo strankarsko moč. Le tej nelepi in od strankarskih in osebnih političnih koristi narekovani taktiki se ima tudi gospod minister dr. Kramer zahvaliti, da je brez vednosti S. L. S. postal po protekciji Svetozarja Pribičevića slovenski tajnik Narodnega veča in da se je po zaslugi istega Pribičevića kot zvest njegov trabant vsedel na ministrski stol v Belgradu.

Iz ljubezni do nove države smo pa dolgo molčali, samo da ne bi dajali povoda za spore. Še več! Samo da se ohrani že zaradi obmejnih težav potrebna sloga, smo žrtvovali lastne strankarske interese kakor nobena druga stranka in dali demokratom in socialistom mnogo močnejše zastopstvo v vladi in parlamentu, kakor bi jim šlo po zadnjih volitvah, ki so služile za podlago pri dogovorih. Premnogi naši somišljeniki so tedaj izražali svoje pomisleke proti taktiki S. L. S., ki jo je narekovala ljubezen do narodne svobode, ki smo ji delali gaz in do državne stavbe, ki smo jo začeli graditi. Nadejali smo se pri tem, da bo naša popustljivost rodila vsaj to dobro posledico, da bodo strankarski boji v bodočnosti stvarni, brez prejšnje neiskrenosti in zavratnosti, brez potvarjanja dejstev in neutemeljenih osebnih napadov.

Toda v tem smo se motili, ker je »Slovenski Narod« zašel na svoja stara grešna pota. Kar je »Slov. Narod« zadnje dni poročal iz Beograda, diši po samih intrigah, domišljavosti in potvarjanju dejstev, bodisi iz nevednosti, bodisi preračunjeno. Politične kramarje neizmerno boli spoštovanje, ki je uživa v srbijanskih političnih krogih naš načelnik Jugoslovanskega kluba in je nepoti slavohlepu nekaterih demokratskih mladikov, ki bi se raje po zaslugah drugih mož kakor po lastnih zaslugah pririnjili v ospredje. Ker se jim tekem polletnega tihega rovanja to ni posrečilo in so fraze o »avstrijskih klerikalcih«, ki so vodili borbo za osvobojenje izpod avstroogrškega jarma, manj uplivala kakor pozitivno državniško delovanje dr. Korošca, poskušajo sedaj to v času, ko se srbijanske stranke kosajo.

Že v prvih časih, ko je dr. Korošec prevzel ministrstvo prehrane in je grozno zavožene prehranjevalne razmere začel urejevati, je žel v celi zbornici pohvalo razen pri nekaterih slovenskih demokratih, ki so uspešno grožnjo ministra za prehrano glede revizicij, namenjeno edinole veletrgovcem, ki so žito prikrivali z odevskimi nameni, izrabljali po časopisju v demagoške namene.

Toda trgovina Knaflijeve ulice, katera poleg privatnih trgovskih poslov straši sedaj pri belgrajski »Pravdi«, ne more vzeti ugleda možu kristalno čistih rok. Ameriška misija v Belgradu je ob svojem slovesu za časa vladne krize izjavila, da je bilo izmed

vseh ministrstev, s katerimi je imela posla, edino ministrstvo prehrane, ki je poslovalo točno. Ako pa je promet na suhem in morju slabo funkcioniral, naj bi »Slov. Narod« svoje puščice raje obrnil na tiste može v Demokratski zajednici, ki so za to bili v svojih portfeljih odgovorni. Ako uprava ni bila dobra, so zanj odgovorni v prvi vrsti pristojni ministri; »Slov. Narod« je pa očitno pozabil, da so imeli ministri iz Demokratske zajednice v Protičevi vladi večino. Slabi upravi se pa ne napoveduje šah-mat s tem, da se v novi vladi s tako krčevitostjo držijo tudi tisti ministri, ki se s svojo znano strahovito slabo upravo niso prav nič obnesli ali pa so s svojim policijskim sistemom povzročili na Hrvaškem in drugod veliko nevoljo širokih slojev naroda ali pa so svoj resort izrabljali v strankarske namene tako očitno, da je bivši ministrski predsednik smatral te razmere za nevzdržne in izzval krizo.

Nevoja demokratov na Jugoslovanski klub je zato tako velika, ker Jugoslovanskemu klubu ni šlo za portfelje, ki bi mu bili na razpolago, ako bi bil vstopil brez radikalcev in Narodnega kluba v strankarsko demokratsko-socialistično vlado, ki bi se mogla vzdržati samo s terorističnim, absolutističnim, nedemokratskim režimom.

Jugoslovanski klub je ves čas krize hodil svojo ravno pot in v svojih izjavah in dejanjih nedvoumno dokazal, da ni za nobeno strankarsko vlado, ki je v sedanjem času pogubna za narod in državo. Ta taktika je sicer za tiste politike, ki imajo v resnih časih kot »stebri države« v mislih samo strankarske in osebne interese, nerazumljiva, vendar pa je obe najjačji skupini v zbornici po vsakem prelomu pri pogajanjih prisilila vsakokrat k novim pogajanjem. Jugoslovanski klub je celo zahteval kot predpogoj za vstop v katerokoli vlado sporazum med demokratom in radikalcem, neozirajo se na to, da so bili demokrti poizkušali z radikalcem skleniti sporazum za demokratsko-radikalno koalicijo, pa je to Protič odklonil.

Pot do sporazuma med radikalcem in demokratom ni več dolga in s tem je omogočena tudi koncentracijska vlada; vsak pošten politik bo priznal, da je to predvsem za sluga taktike Jugoslovanskega kluba, ki je zvest svojem načelu, ohranil tudi v opoziciji napram prijateljskim opozicionalnim skupinam politiko proste roke. Da se lažje premosti nesoglasje med demokratom in opozicijo, je tudi Jugoslovanski klub po svojem predsedniku na seji zastopnikov opozicije predlagal, da se omogočijo dvanajststinke za en mesec s tem, da opozicija ne seže po sredstvih ostre opozicije, ampak omogoči sklepčnost v zbornici s svojo prisotnostjo. Vse opozicionalne skupine razen Narodnega kluba, v katerem so v tem vprašanju nastale tri struje, so s tem predlogom soglašale. Samohvala demokratov v »Slov. Narod« o veliki zmagi demokratske vlade, ki je dobila 124 glasov, proti pa je glasovalo 42 poslancev, je otročje smešna, ker tu po sklepu opozicije ni šlo za bojno glasovanje; »Slov. Narod« hoče s svojim netaktnim poročevanjem prikriti samo, da je dosegla opozicija ta moralen uspeh, da se je vladna večina predlogom opozicije udala, da se vzdrži na površju.

Nekvalificirano poročevanje »Slov. Naroda« in njegove surove napade na dr. Korošca so tudi nekateri srbijanski poslanci iz Demokratske zajednice v privatnih pogovorih najostreje obsojali in še na zadnji seji napram članom Jugoslovanskega kluba izjavljali, da uživa dr. Korošec tudi v Demokratski zajednici neomajno spoštovanje razen pri nekaterih slovenskih demokratih; tem bo treba še mnogo šole za politično dostojnost, ako so po zadnjih novih izkušnjah zanj sploh sposobni.

Za dejanski položaj v Belgradu pač niso merodajne pobožne želje »Slov. Naroda« in intrige njegovih belgrajskih očetov, četudi otežkočujejo sporazum in imajo edino to zaslugo, da jemljejo ugled celi Demokratski zajednici. Sicer pa za Jugoslovanski klub niso merodajne, ker ne stoji na stališču »Slov. Naroda«, da slavi zmage izključno samo tisti, ki se začasno vse de na konja in v svoji prešernosti ne vidi pred seboj zijočega prepada.

Protest radgonskih Nemcev.

Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je dobilo dne 4. t. m. nastopno nemško protestno brzojavko odbora radgonskih trgovcev:

»Danes v Radgoni zbrani nemški trgovci, obrtniki in gostilničarji protestirajo proti priklopitvi Nemški Avstriji. Radgona je gospodarsko navezana na zasedeno ozemlje Prekmurja ter na pokrajine južno od Mure in bo uničena, ako se odcepi od tega ozemlja. Laž priseljenih uradnikov je, ako trdijo, da hoče Radgona spadati k Nemški Avstriji. Res pa je, da hočemo živeti s Slovenci v miru in edinosti. Prosimo, da se ta naša prošnja pošlje v Pariz in da nas obranijo gladi in revščine. — Odbor radgonskih trgovcev.«

Nemci begajo koroške Slovence.

LDU Ljubljana, 5. septembra. Ljubljanski urad poroča uradno: Ker uvidevajo Nemci svojo brezupnost, da bi pri bodočem ljudskem glasovanju v južnem A pasu na Koroškem mogli doseči kakšen zase dovoljen uspeh, so pričeli begati naše ljudstvo z raznimi vznemirljivimi vestmi. Njihovim namenom služi sedaj tudi dejstvo, da je bilo Prekmurje na mirovni konferenci prisojeno Jugoslaviji. Vsled tega širijo sedaj vest, da je bilo Jugoslovonom sicer priznано to ozemlje, da pa se bodo morali zato umakniti na Koroškem na vsej črti južno pod Dravo. Nepotrebno bi bilo nezmislčnost takih in sličnih trditvev izpodbijati, ako ne bi način, kako nemško časopisje izrablja to priliko in razblinja te govorice, meril na to, da zanesemo zmedo med naše ljudstvo in nam ošibi naše vrste. Nemci tudi računajo z dejstvom, da je naše ljudstvo še pred nedolгим časom v preobilni meri moralo izkusiti divjaštvo nemškega vojaštva ter da se bo vsled tega ob sličnih trdovratno vzdrževanih namigavanjih pričelo baviti z mislijo, kaj bi nastalo, ako bi pri glasovanju res podleglo in prišlo iznova nemškemu neprijatelju v roke. Da Nemci pri svojem počenjanju računajo z nerazodnostjo širših slojev, je razumljivo, zato pa tudi upajo, da jim bodo njihovi poizkusi prinesli zaželen uspeh. Da se torej prebivalstvo v A pasu pomiri in da se razpršijo vsi dvomi, bodi pribito nastopno:

1. da je bila meja med obema glasovalnima pasoma na Koroškem določena v sedanji obliki od mirovne konference;

2. da je ostala neizpremenjena tudi v sedaj izročeni nemško-avstrijski pogodbi, kar izrečno povdarjajo tudi vsi nemški viri, ki jasno navajajo, da so vsa obmejna vprašanja tudi v končnoveljavni obliki mirovne pogodbe ostala neizpremenjena in da obstaja edina izprememba le v tem, da je Radgona bila prisojena Nemški Avstriji. Vsi drugi predlogi nemško-avstrijske delegacije pa se niso upoštevali.

Ljudstvo, prebivajoče v pasu A, naj se torej nikakor ne da begati po pobožnih željah, ki prihajajo z one strani demarkacijske črte, ker bo le samo odločevalo o svoji bodoči državljanski pripadnosti. In to si bo mogoče izbrati v ljudskem glasovanju v teku treh mesecev po podpisu nemško-avstrijske mirovne pogodbe.

Jadransko vprašanje.

LDU Trst, 3. septembra. O italijanskih zahtevah po Dalmaciji poroča turinska »Gazetta del Popolo« iz Rima: Kakor javljajo iz Pariza, se minister za zunanje posle Titttoni ne more vrniti v Rim pred 10. septembrom. Edino jadr. vprašanje podaljšuje razprave mirovne konference. V tem pogledu se vedno zatrijuje, da ovira rešitev Wilsonov veto, ki pa ne ovira toliko rešitev reškega vprašanja v italijanskem smislu, kolikor italijansko aneksijo dalmatinskih pokrajin, kjer prebivajo Italijani in ki jih londonski pakt prisojita Italiji.

O tej zadevi poroča Agenzia Nazionalne della Stampa (narodna časnikarska agentura): Nekateri člani mirovne konference so naglašali: Dočim je mirovna konferenca dovolila Franciji le začasno in pogojno zasedbo saarskega ozemlja in je Francija morala sprejeti to določitev ter opustiti naglašanje, da ji njene zahteve diktirajo razlogi vojaške obrambe na tem ozemlju, konferenca Italiji ni delala težkoč in ovir pri priznanju njene brezpogojne suverenosti na onem delu Tirolske, kjer brezdvomno prebivajo Nemci. In iz razloga, da mora v obmejnih pasovih vojaški in trgovski moment vplivati na narodnostne razloge, izvajajo posledice, da je treba to načelo uporabiti tudi glede Dalmacije. Ako se glede Reke doseže sporazum, ki v bistvu ne krši narodnih pravic in priznava italijanstvo, potem tak sporazum tudi ne bi bil slab glede nekaterih pokrajin v Dalmaciji, ki jih londonski pakt prisojita Italiji. Zavezniki pravijo da se je londonska pogodba sklenila v času, ko se še ni predvidevalo razsula avstrijskega cesarstva in nastop novih narodnostnih držav, ki so ustvarile nov položaj, ki ga ni predvideval ta pakt. Na tej podlagi se vršijo razprave mirovne konference. — Podrobnosti mej reške države, o katerih govorijo nekateri listi, so odvisne od izida raziskovanj posebne komisije, ki bo na licu mesta ugotovila njen obseg. Gotovo je, da avtonomije ne dobi samo mesto, marveč da ta mala vmesna država dobi tudi poseben statut, ki be branil italijanstvo pred vplivom Slovanov iz okolice. Toda podrobnosti te rešitve reškega vprašanja še niso gotove. Na vsak način pa je gotova stvar, da se v primeru, da se končnoveljavno sprejme načrt rešitve vprašanja reške luke v prid Italiji, hkrati sklene tudi poseben trgovski dogovor s slovanskimi prebivalci, ki ureja plovbo in prevoz blaga.

Wilson o reškem vprašanju.

LDU Washington, 5. septembra. (Dun. KU — Brezlično). Predsednik Wilson je imel v mestu Ohio City govor, v katerem se je dotaknil tudi reškega vprašanja. Dejal je, da je Italija s svojo zahtevo po posesti tega mesta stavila mirovni konferenci predlog, ki nima ničesar skupnega s predpogoji za zvezo narodov. Dasi ravno se nahajajo tam samo raztresene italijanske naselbine, zahteva Italija zase neomejeno posest Reke, to pa očitno samo iz strateških in vojaških pomislekov, katerih bi se Italija z ozirom na zvezo narodov prav lahko iznebila.

Vrhovni svet proti Rumuniji.

LDU Pariz, 5. septembra. (Dun. KU). Agence Havas poroča: Vrhovni svet je sklenil izročiti rumunski vladi energično noto, ker doslej na razne spomence zavezniskih in pridruženih vlad ni doposlala nobenega odgovora. Nadkomisar v angleškem zunanem ministrstvu George Clarc, odpotuje po nalogu vrhovnega sveta v Bukarešto, da pojasni rumunski vladi stališče ententnih vlad.

Danes usi na protestni shod v Ljudski dom!

NEČUVENI ŠKANDALI

300 delavskih družin pred gospodarskim polomom! 118 jih je že brez dela.

Pridite vsi na shod, da protestiramo proti sramotni brezbriznosti merodajnih krogov. Raje stoje tvežev kot da bi poskrbeli za par vaginov koka, s katerim bi vso grozoto odvrnili. Dva najstarejša delavska kraja v Sloveniji sta potonjena na rob propada.

Politične novice.

+ Shodi na Štajerskem. V nedeljo 7. in ponedeljek 8. septembra se vrši na Štajerskem 14 shodov SLS in SKZ. Glavni shodi bodo v Čadramu pri Konjicah, v Zvečah, Cirkovcih pri Pragerskem, Št. Janžu na Dravskem polju in v Slivnici pri Mariboru.

+ Pamet, kje si? Tako vprašuje g. —r v dopisu v »Slov. Narodu« z dne 5. t. m. Od merodajne strani smo prejeli na to sledeči odgovor: Tisti —r, ki vprašuje, »Pamet, kje si?« se je moral dati povleči od koga, ki je po sekvestraciji ali sam prizadet, ali od kakega njegovega sorodnika in posebnega zagovornika. Le čitajte tisti dopis. Pisec ne ve nič pozitivnega in stvarnega in se le z namigi in sumnjami zvija... »če je to res, kar se nam pripoveduje o gotovih dogodkih na Koroškem...« »pripoveduje se...« »mi ne vemo, če so podrobnosti, ki se o ti zadevi pripovedujejo, popolnoma resnične...« itd. Vlačiti stvari na dan, ki so že davno minule in niso s koroškimi vprašanji v nobeni zvezi.

Po vsebini in tonu dopisa sklepamo, da ga je spisal mož, ki živi južno Karavank, ki koroških razmer in sedanjih dogodkov iz lastnega opazovanja nič ne pozna. Vsak Korošec ve, da načelnik komisije, »ki po občinah strši«, odkar je posel prevzel, še za hip ni bil odsoten, umel pa bi tudi, da iz fizikalnih razlogov ne more obenem na vseh krajih biti in da ga mora tu pa tam kdo drugi namestovati. Da pa javnost ne bo po dopisu v »Narodu« mislila, Bog ve kaka hudodelstva je napravila tista komisija slovenstvu, naj omenjamo, da je doslej na podlagi danih jej pooblastil vedno le na željo zavredno-slovenskega prebivalstva, ki pozna razmere pač boljše kot »Narodova« dopisnik, in na predloge kor. narodnega sveta ali krajevnih njegovih odborov in v sporazumu ali celo na predlog pol. oblasti po resnem uvaževanju zbranega gradiva le začasno postavila take ljudi pod sekvester, ki so se udeleževali strastnega hujskanja proti nam ali drugače slov. življu dosledno škodovali ali se udeležili ropanja Slovencev ali dejansko nastopili proti našim četam itd. Za vsak slučaj take ukrepitev prevzamemo z mirno vestjo odgovornost. Kjer pa se je ukrepitev po naknadnih dokazih izkazala kot ne dovolj utemeljena, se je itak kratkim potom izpremenila, oziroma razveljavila. Brez zahteve slovenskih krogov, ki so prej toliko trpeli, pa se sploh ni ukrenila nobena sekvestracija. Po naših skušnjah pa le-že stokrat več koristijo naši stvari in bodočemu glasovanju, kakor vsa tista nežna skrb »Narodovega« dopisnika za koroške nemčurje.

Do sedaj se pa niti v enem slučaju še ni ničesar ukrenilo proti kakemu Slovincu. To bi bilo abotno. Na Koroškem — vsaj zdaj — ni niti klerikalnih niti liberalnih Slovencev. Tamkaj bivajo marveč, gospod —r, samo Slovenci, nekaj Nemcev in žalibože le še preveč nemčurjev, kojih pogubno delovanje proti našim pač ne zasluži še zaščite, zagovarjanja in potuho. Ali so mar n. pr. baron H., g. T., Niederdorfer, v. Pantz, Wagesreiter, Lorber, Zwi-müller, Lausenegger, Domainggo in mnogi drugi, čeprav slovenskega imena in čeprav vojni dobičkarji — milijonarji, res... slovenski naprednjaki? In, gospod —r, ali res ne razumete, da se zdaj ti doslej naši hudi, veliki nasprotniki, ko se jih postavi pod začasni sekvester, delajo veste Jugoslovane?

Ne, koroške razmere Vam niso od blizu znane, zato Vaš dopis, ki bo nemčurstvu le v potuho. Mi ga seveda ne smatramo tragičnim. Sploh pa, kdo je še javno deloval, da bi ga rojaki ne napadali in smešili?

Koroških rodoljubov končno sodbo o našem poslovanju, ki je v resnem, pozitivnem delu posvečeno le blagru naših prej trpinčenih Slovencev... in plebiscitu, pričakujemo z mirnim srcem. Na to naše delo, ki je sicer idealno, ali utrudljivo in izpostavljeno kritiziranju od daleč gledajočih, tudi Vas, g. —r, vabimo. Pomagajte nam iskati tiste slovenske liberalce, tiste že od nekdaj slov. napredni stranki pripadajoče ljudi na Koroškem, ki smo jim stori-li krivico. Radi bi jo takoj popravili. Nam namreč tisti slovenski liberalci niso znani. Nudimo Vam tudi vpogled v naše spise, da uvidite sami, koga in zakaj smo na zahtevo domačinov-trpinov postavili pod sekvester. Potem boste tudi sami uvideli, kako neutemeljen je Vaš napad, kako po nepotrebnem dobivajo nemčurji iz njega potuho, kako neumljivo je, da sprejemajo slovenski časopisi take dopise glede Koroške, in kako še bolj neum-

ljivo je, da se najdejo še zagovorniki naših strupenih narodnih nasprotnikov. Govorite še z onimi, ki so pod kruto roko koroških Nemcev in nemčurjev trpeli psovaje, ogrožanje življenja, zasramovanje, opljuvanje, internacijo, glad, in pridite kmalu na sveže, idealno, čeprav težko delo!

+ Teorijo »kvorumaa«, po kateri mora vlada imeti v zbornici večino poslancev, da se more glasovati, in je opoziciji dana možnost, da šibki vladi z odsotnostjo zveže roke, so si izmislili, kakor poroča »Tribuna«, in jo izvajali na Krfu sedanjí ministrski predsednik Davidovič v družbi s svojimi nekdanjimi in sedanjimi tovariši Draškovičem, Marinkovičem in Vulovičem ob aktivnem sodelovanju današnjega zborničnega predsednika dr. Draža Pavloviča.

+ Oviranje ustavne svobode. Oklic Jugoslovan. kluba ob priliki vladne demisije, ki smo ga priobčili v »Slovenec« dne 26. avgusta, je bil v naših hrvatskih listih deloma zaplenjen. Iz stavka: »Težko je zaupati vodstvo vlade stranki, ki vidi bodočnost države in svojo strankarsko moč predvsem v policijskem sistemu in oviranju ustavne zajamčene svobode drugega mišljenja«, je cenzura izločila podčrtano polovico. To dejanje znova le potrjuje resničnost zaplenjenega stavka.

+ Svojo barvo je pokazala vendar enkrat Jugoslovenska dijaška Zveza, ustanovljena ob prevratu 1918; pod prejšnjo nadstrankarstva je hotela spraviti celokupno dijaštvo v svoje vrste. — Sedaj pa je pozvala svoje člane na prvi jug. dij. srednji, »svobodomiselní« shod v Celju. »Jugoslavija«, ki izpušča »svobodomiselní«, piše o tem: »Srednješolska mladina se ne dotika nobenega dogmatskega vprašanja, ker stoji na stališču, da se mora srednješolec učiti, nikakor pa ne s političnimi in dogmatskimi (!) vprašanji kot smernicami organizacije (kot nam kaže žalostna preteklost) cepiti skupno in uspešno delovanje... V tem oziru bo nekako »svobodomiselní«. Vendar ne »svobodomiselní« v okvirju nekdanjega pojma z devizo: »nobeni dogmi priznanja«, temveč priznanja vsem in z ozirom na to brez posledic na organizacijo... in izključuje principiarno vsako, ki bi pripeljala do razkola vsled različnih mnenj in oviralo delo.« — Resolucija, ki naj bi ostala zamolčana, je tiskana v včerajšnjem »Slovenec«!

+ Končni cilj jugoslovenske zunanje politike. Pod tem naslovom je priobčil Spiridion Gopčević ml. v »Agramer Tagblattu« kolo člankov, v katerih prihaja do zaključka, da se mora na Balkanu osnovati balkanska zveza z Bolgarijo in Turčijo; le tako bo Balkan mogel odoleti italijanskim in drugim imperijalističnim težgjam. Veliki skupni interesi proti germanstvu morajo nato dovesti do zveze s Čehoslovaško republiko in Poljsko. »Kar tiče končno Rusije — zaključuje pisec — ni treba še-le zatrevati, kako težko čakamo upostave prve slovenske vladi. Politični razvoj Evrope mora prinesiti nad pol stoletja sanjano združitev vseh slovenskih plemen v eno veliko federacijo. To je končni cilj jugoslovenske zunanje politike.

+ Zavarovanje proti strankarski nezvestosti poslancev. »Demokracija« poroča iz Rima, da je italijanska socialno-demokratska stranka sklenila, da bo moral v bodočih volitvah vsak njen kandidat podati predsedništvu stranke pismeno izjavo brez datuma, da polaga mandat. Ako se kateri poslanec ne bi držal programa, bo stranka objavila njegovo izjavo.

+ Gauvain o Italijanih. Na poziv G. Lisera, naj prezicira svoje stališče glede francosko-italijanskih odnosov, je priobčil A. Gauvain v »Journal des Debats« odgovor pod naslovom »Francija in Italija«. Gauvain najprej zavrača trditve, da bi bil sovražnik Italijanov, nato pa opisuje nekulturno obnašanje italijanskega časopisa nasproti njemu samo zato, ker ni brezpogojno odobral Soninove politike. Ko je bilo na dnevnem redu reško vprašanje, ni minil dan, da ne bi bil dobil od Italijanov smrtnih groženj ali pisem polnih žalitev. Tudi cenzura je naravnost zahtevala, da se piše o Soninu samo v besedah največjega priznanja in občudovanja. Ko je Gauvain v nekem članku pozdravil možnost, da se med Italijo in Jugoslavijo doseže sporazum, so Italijani nastopili pri francoski vladi in pod pretjeto, da inace pretrgajo zavezništvo, zahtevali, da se njegov list ustavi. — Na Liserovo vprašanje, da-li Gauvain vstraja na trditvi, da so s Italijani namenoma ogibali sodelovanja s srbskimi ofenzivami in da so italijanske albanske čete mirovale, ko so se Srbi bili, — odgovarja Gauvain, da ima za to dokaze ter ponovno obtožuje italijansko vlado, da je storila vse mogoče, da zavezniške armade ne bi prišle na Jadransko morje ali na Balkan. Na ta način je Italija silno škodila celemu vojevanju zaveznikov in italijanski narod bi se zgrozil, ko bi zvedel, kaj vse je v tem pogledu zakrivila ita-

lijanska vlada. — In ta Italija, ki se je v najtežjih dneh igrala s stolico življenj lastnih zaveznikov ter stavila na kocko uspeh vojne same — ta Italija igra na mirovni konferenci še danes vlogo največjega činitelja v svetovni vojni ter pod tem neopravičenim naslovom izsiljuje od zaveznikov vse mogoče pridobitve na račun Jugoslovanov. Če se ji to obnese na kongresu v Parizu kakor se je posrečilo oblastnežem na dunajskem kongresu, potem bo zgodovina ta uspeh tako temeljito korigirala, kakor je korigirala določbe dunajskega kongresa. Samo — trdno upamo — preje!

+ Učiteljski položaj v Bosni. O tem piše sarajevska »Jugoslavija« in med drugim opozarja, kako se šikanira in neprestano premešča učiteljstvo, ki pod prejšnjim režimom ni trpelo vsled preganjanja. Člankar pravi: »Dobro, naj se na-grade tisti, naj se zadosti opravičenim razlogom; toda zakaj naj drugi neprestano občuti, da ni bil »narodni mučenik«, dasi je sposoben in zmožen in dasi je ves čas delal vestno in marljivo? Ako je one prve upropastila vojna, ali naj te druge upropasti premešanje in nezadovoljstvo?

+ Trifliško-petsto neuporabljenih vagonov. »Neven«, dnevnik Bunjevcev, piše iz Subotice z dne 29. avgusta: »Medtem, ko se čujejo vsepovsodi pritožbe radi pomanjkanja vagonov, leži na progi Zemun-Novi Sad 3500 železniških vozov, natovorjenih z različnim blagom, večinoma vojnim plenom. Ne-le da tega blaga nihče ne odvažja in ne razklada, — vsled tega se blago kviri — temveč so ti vagoni tudi silna ovira za redni promet. Kako lepo bi bilo v Jugoslaviji, da bi imeli oni, ki vodijo državo, nekoliko več smisla za red in nekoliko več energije.« Mi pristavljamo: Kako lepo bi bilo v Jugoslaviji, ko bi oni, ki vodijo, govorili nekoliko manj o »svoji« »državotvornosti«, nekoliko manj o »sovražnikih države« in »vele-izdajalcih«, zato pa skrbeli, da opravljajo najbolje navadno dolžnost v svojih resortih.

+ Boj za Kitajce. Med Združenimi državami in Japonsko se vrši že dalj časa borba za pravice Kitajcev. Ozemlje, ki ga je imela pred vojno Nemčija na Kitajskem, zahteva zase Japonska. Amerikanci, ki imajo velike gospodarske interese in mnogo kapitala naloženega na Kitajskem, se protivijo tej krivici, ki preti — kitajskemu narodu. Ameriški senatorji, izvečine tovarnarji in delničarji, nočejo na nobeden način, da bi se tako grozovito teptala — samoodločba Kitajcev. Japonski kapitalisti, ki vidijo že v duhu, kako lepi bodo dobički na Kitajskem, so zopet mnenja, da je treba rešiti na vsak način Kitajce pred pogubonosno nemško agitacijo. Nešteto nemških agentov mrgoli baje po kitajskih deželah. V interesu civilizacije in miru je treba priskočiti Kitajcem na pomoč. Zato jim je treba zasesti par pokrajin. Kakor vidimo, hočeja prav za prav Japonska in Amerika srečo in dobrobit Kitajcke. Idejno nasprotje, ki je nastalo med osvoboditeljima, je vsled tega tem bolj žalostno. Vele-sile v Parizu upajo, da bo vendar prišlo do sporazuma med Japonsko in Ameriko glede pravic in interesov — Kitajcev. Ta borba med Japonsko in Ameriko je ena najbolj hinavskih prizorov, ki jih je kdaj nudila moderna diplomacija.

Dnevne novice.

— Ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič se je odpeljal danes na kanonično vizitacijo in birmovanje v novomeški in žužembski dekanat in se povrne 8. oktobra v Ljubljano.

— Seja načelstva K. T. D. bo v torek dne 9. septembra ob štirih popoldne. Povabljeni vsi odborniki.

— Dekliški tabor se vrši v ponedeljek, dne 8. septembra ob pol 3. uri popoldne pri Novi Štifti na Dolenjskem. Govorita med drugimi gđc. Cilka Krekova in gospod prof. Ivan Mazovec.

— Podružnica S. D. Z. za ribniški okraj priredi dne 8. t. m. ob pol štirih popoldan in 9. ob 8. zvečer v Ribnici v dvorani izobraževalnega društva veseloigro v treh dejanjih »Pri belem konjičku«. Vese-loigra, ki jo je igral »Ljudski oder« z velikim uspehom v Ljubljani in v Domžalah, bo razveselila vsakogar. Prijatelji ribniškega dijaštva pridite! — Ribniška podružnica S. D. Z.

— Nove draginjske doklade učiteljskega ljudskih in meščanskih šol je deželno knjigovodstvo odmerilo in nakazalo tako, da so jih prejeli 1. septembra 1919 s plačo vred vsi tisti aktivni učitelji, za katere so šolska vodstva predložila razkaznice do 22. avgusta 1919. Sodi se, da je več kakor tri četrte učiteljev že prejelo nove doklade; ostali jih pa dobe v prvi polovici meseca septembra. — Tudi upokojevcem in učiteljskim vdovam se že nakazujejo, tako da bodo v kratkem času vsem odmerjene in izplačane. — Kdor se čuti prikrajšanega, naj se pritoži na višji šolski svet, ki pa opozarja, da se morajo vsled neka-

terih strogih določb ministrske naredbe z dne 19. julija 1919, štev. 575 vršiti natančneje poizvedbe, ako podatki v prijavah niso bili dosti jasni.

— Pozdravljanje. Ko so se vračali v nedeljo žirovski Orli od javne telovadbe iz Selc, jih je več »olikanih« in »naprednih« meščanov skozi celo mesto »pozdravljalo« na način, ki ga mi na deželi, žirovci, ne poznamo, čeprav pridejo njihovi »bratci« včasih tudi v žire pogledat. Vprašamo le »neolikane« meščane v škofji lo-ki, kaj pravijo o tej »bratski« oliki?

— Poštni nadzorniki. Kakor smo zvedeli iz časnikov, bo imenoval minister za pošto in brzojav večje število nadzornikov in kontrolorjev, kateri bodo imeli nadzorovati točno poslovanje poštinih uradov. — V rajni Avstriji smo imeli poštarji in poštarice poštne komisarje, ki so nadzorovali poštne urade. V Jugoslaviji pridejo na ta mesta torej prometni uradniki in prav je tako. Ti bodo lahko nadzorovali poštno poslovanje, ker je poznajo, kar se o komisarijih-juristih ne more reči. Zdaj gre samo za to, da pridejo na omenjena mesta prave moči. Poštni ravnatelj, ki bo imel pri imenovanju vplivno besedo, naj po svoji vesti predlaga poštne ravnateljstvu za omenjene nadzornike izmed najboljših najboljših poštne uradnike, t. j. stare, priznane postaliste, in naj ne posluša znanih intrigantov, da ne bo zopet vznemiril duhov, — Nadpoštar.

— Društvo jugoslovenskih poštinih uslužbencev v Mariboru naznanja svoj občni zbor, ki se vrši dne 6. t. m. ob 18. uri v pismonoški dvorani glavne pošte s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev novega odbora. 2. Vprašanje spojitve z »Zvezo poštinih organizacij v Ljubljani; 3. Slučajnosti.

— V Trzinu prirede slovenski katoliški narodni dijaški iz Trziča dne 7. sept. t. l. ob pol 8. uri zvečer v »Našem domu« gledališko predstavo »Sveti Vide«, dramatično legendo v 5 dejanjih. Na Marijin praznik 8. septembra se igra ponovi ob 4. popoldne, h kateri se vabijo zlasti okoličani! Pridite v obilnem številu!

— Na kraj. drž. realni gimnaziji v Novem mestu bo vpisovanje učencev in učenk v I. razred dne 16. septembra ob 8. do 10., v II. do VIII. razr. pa 17. in 18. septembra od 9. do 12. ure. Sprejemni izpiti za I. razr. se prične 16. sept. ob 10. Natančnejša navodila bodo razglašena na uradni deski v veži. — Gimnazijsko vodstvo.

— Iz D. M. v Polju. Mesar Jakob Dimnik iz D. M. v Polju je dne 4. t. m. zaklal dva vola, ki sta tehtala 1700 kg žive teže in sta stala 16.000 K. Zredili so se voli pri Moravčah. To je lep uspeh simodolske pasme, pri kateri se kmetu še najbolj izplača govedoreja. — Te dni so orožniki v Vevčah izsledili storilce večih tatvin in vlovom v našem kraju. Sumilo se je, da so to tuji vojaki, a so bili domači od vajakov pobegli fantje, ki so v vojaško obleko preoblečeni na roparski način napadali ljudi na cesti ali pa ponoči v stanovanjih. Upamo da je naš kraj za nekaj časa prost te gadjie zalege.

— Novomesto. Dne 2. septembra se je vršil v novomeškem frančiškanskem samostanu v navzočnosti preč. p. provincijala Avgušтина Čampe sestanek duhovnikov III. rednikov celega novomeškega okrožja. Med drugim se je tudi sklenilo, da se takoj otvori dijaški konvikt v prejšnjih šolskih prostorih in sicer izključno za dolenjske dijake. Kolike važnosti so dandane dijaški zavodi, vé vsak. Ker se bo letos bolj majhno število sprejelo v zavod, naj se takoj oglasijo starši, ki želijo dati svoje otroke v ta zavod. Pojasnila daje vodstvo dijaškega zavoda v novomeškem frančiškanskem samostanu.

— Kegljaški klub »Venček« pri »Draščku« je dal na razpolago tudi 4 d a m s k a d a r i l a v efekti, za katere se od nedelje 7. t. m. naprej tekmuje. V nedeljo 7. in ponedeljek 8. septembra svira pri tekmi od 17. do 23. ure godbeni kvartet. Prireditve je v korist oslepelim vojakom.

— V ruskem ujetništvu umrli. »Slovenski Rdeči križ« v Ljubljani je prejel poročila o naslednjih v ruskem ujetništvu umrlih vojaki: Brus Ivan, 22 let star, Logatec, pešec 27. dom. pp., umrl 2. julija 1917; Založnik Ivan, 33 let star, Ljubljana, 3. art. park, umrl 8. decembra 1917; Mažgon Franc, 24 let star, Tolmin, 3. art. polk, umrl 15. maja 1916.

— Poznate »Slovenski Korotan«? »Slovenski Korotan« je knjiga, ki nam razkriva vse rane koroškega vprašanja. Knjiga je vsakemu Slovincu neobhodno potrebna, zlasti za uradnike, trgovce, politike in turiste, kakor tudi za duhovnike je ta knjiga pravi »vndemecum«. — Knjiga se dobi pri trgovcu Vajncerl Jos., Pliberk, pa tudi v vseh slovenskih knjigarnah.

— Pisma se morajo po novejši odredbi opremiti z znamko 30 vin., dopisnice pa s 15 vin. Na kupljene dopisnice je torej treba prilepiti še znamko za 5 vin., ker ima dopisnica le znamko za 10 vin. Na to opozarjamo občinstvo, da ne bo treba naslovnikom dvojne znamke plačati.

— Sejmovi za žrebata se vrše naslednje dni: ponedeljek 22. septembra v Gornji Radgoni, torek 23. septembra v Ormožu, sredo 24. septembra v St. Juriju ob južni železnici, četrtek 25. septembra v Žalcu, ponedeljek 22. septembra v Kranju, ponedeljek 29. septembra v Lescah, torek 30. septembra v Ljubljani. — Osrednji konjerejski odsek.

— Zadrugištvo v Srbiji. V Skoplju se je ustanovilo uradno konsumno društvo in poljedelska zadruga.

Dirka Bled.

Posebni vlak v nedeljo 7. 9. m.

Odhod Ljubljana 8. uri 36 minut dopoldne.

Ljubljanske novice.

Ij Protestni shod kršč. soc. delavstva se vrši danes ob 6. uri zvečer v Ljudskem domu.

Ij Orlovski večer v »Ljudskem domu« je bil nekaj tako ljubkega in lepega, da bi bilo zeleti, ta spored proizvajati kje na večjem prostoru. Polna dvorana je pričala o umevanju in ljubezni, ki jo goji naša javnost za orlovske smotre. Br. Ivo Pirc je uvodoma pozdravil češko sestro Orlico Jukoda Nečasovo, ki je vodila tečaj Orlic. Občinstvo ji je prirejalo burne ovacije. Prejela je od Orlic lep šopek v spomin. Pozdravljal je govornik sestre Hrvatice, slovenske Orlice ter vse prijatelje Orlovstva. Nato se je vršila telovadba. Nastopal je ženski naraščaj, Orlice, moški naraščaj, Orli. H koncu je sledila plesna telovadba ob čarobni razsvetljavi ter živa slika. Vse točke so udeležence izredno zadovoljile. Iskrena hvala šentpeterskemu Orlu za lepi užitek! Pri telovadbi je sviral orkester šentpeterske »Prosvete«.

Ij Orlovski tabor v Trbovljah. Ljubljanski somišljeniki se udeležijo tabora polnoštevno, iz Ljubljane se odpeljejo ob tričetrt na 6. uro jutraj, izkaznice dobite pri br. Tomažiču, Jugoslov. tiskarna, pritičje. Izkaznice so veljavne za vse vlake južne železnice za dan 7. septembra. — Jutri vsi v Trbovlje!

Ij Ljudski oder v Ljubljani. Danes zvečer ob 8. uri skušnja za »Našo kri«. Ker se bliža otvoritev sezone, prosim da se skušnje vsi zanesljivo udeležijo. — Režiser.

Ij Dramatična šola Ljudskega odra. Pouk v dramatični šoli se odpravi prihodnji teden. Dan otvoritve se pravočasno objavi. Priglasje za dramatično šolo sprejema tajništvo Ljudskega odra še danes (v soboto) od 6. do 8. ure zvečer in jutri v nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne v svoji pisarni v Ljudskem domu (I. nadst.). Opozorjamo vse gospodične in gospode, ki se za dramatiklo zanimajo, da se takoj priklase.

Ij Poročil se je v sredo 3. septembra g. Jožef Sušteršič, poduradnik v škofijski ordinariatu pisarni z gospodično Režiko Prešeren, nečakinjo gospoda škofa dr. Jegliča, kateri ju je sam poročil v domači kapeli knezoškofijskega dvorca.

Ij Umrl je včeraj jutraj ob 8. uri v deželni bolnici g. Ivan Danič, šolski sluga na drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Po tritedenskem bolehanju je postal žrtev razsajajoče griže. Pokojni je bil preje več let uslužben v Jugoslov. tiskarni. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 4. uri. N. p. v m!

Ij Stanovanjska beda v Ljubljani. Poletje mineva, hladna jesen nastopa, zima bo prej tu, nego si mislimo, pereče stanovanjsko vprašanje v Ljubljani pa zaman čaka rešitve. Zdi se, da je na merodajnih mestih vse premalo volje in odločnosti, da bi se silni bedi odpomoglo pred zimo. Vse gre veliko prepočasno. Ali naj stotina rodbin zmrzuje in životari po železniških vozovih še dolgo tja v zimo in preko nje? — O tem bomo govorili brezstanovanjci na javnem shodu v Mestnem domu dne 12. septembra ob 19.30 uri.

Ij Kaj bode z našimi ujetniki? V ponedeljek, na praznik rojstva M. D. to je 8. septembra 1919, ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma, vršilo se bo devažno zborovanje radi naših vojnih ujetnikov. Na ta važni sestanek ste povabljeni vsi, kateri imate sorodnike v italijanskem ali pa tudi v ujetništvu drugih držav.

Ij Veterinarji! Sestanek se vrši 11. t. m. ob 15. uri pri »Novem svetlu«. Važno za vse! Akcijski odbor.

Ij Prosim udeležbe! Gg. Anton Sušnik, Mihael Moškerc, Ivan Dolenc, Jožef Gostinčar, Ivan Vrhovec, Ivan Kregar, Anton Pestotnik, Evgen Legat, Ivan Lavtižar in Anton Kralj se nujno prosijo, da pridejo (mesto ob 6. uri že ob 5 1/4 uri v pisarno dr. Natlačena, visavi Unionu. Vse izredno važne stvari je točna in polnoštevna udeležba absolutno potrebna.

Ij Vsled odredbe Višjega šolskega sveta se vrši vpisovanje v II.—IV. letnik moškega in ženskega učiteljskega šole v ponedeljek dne 22. septembra od 10.—12. ure. Za obe vadnici pa velja prej določeni čas vpisovanja (t. j. 12. september). — Ravnateljstvo.

Ij Na obeh ljubljanskih gimnazijah, to je na humanistični gimnaziji v Tomanovi ulici in na realni gimnaziji na Poljanski cesti, se prične šolsko leto 1919/20 dne 22. septembra t. j. z vpisovanjem v prvi razred. V 2.—4. razred se bodo vpisovali učenci dne 25., v 5.—8. razred dne 26. septembra. Sprejemni izpiti za prvi razred se vrše 23., ponavljalni, dodatni in sprejemni izpiti v 2.—8. razred pa 24. septembra. Otvoritvena sv. maša bo 27. septembra, redni pouk se prične v ponedeljek, dne 29. septembra.

Ij Trgovski tečaj na liceju. Vpisovanje v trgovski tečaj na liceju bo v ponedeljek, dne 29. septembra od 8. do 10. ure dopoldne v Mladiki. Sprejemna izkušnja se vrši v torek, dne 30. septembra, ob 9. uri dopoldne. V enoletni trgovski tečaj na liceju se sprejemajo: 1.) absolventke osemga razreda ljudske šole; 2.) absolventke trirazredne meščanske šole; 3.) absolventke vsaj 4. razredov liceja; 4.) absolventke prvega letnika učiteljskega, ako imajo v računstvu, jeziki, zemljepisju in zunanji obliki, najmanj red 2, ako so dopolnile petnajsto leto in ako napravijo sprejemni izpit. Pričenši z absolviranim petim razredom liceja in absolviranim drugim letnikom učiteljskega odpade sprejemni izpit.

Ij Mestni dekliški licej in licejska ljudska šola. Šolsko leto 1919/20 se prične na liceju z dnem 22. septembra. Novih gojenk se ne sprejema več, ker so vsi razredi že zasedeni. Gojenkam, ki so bile že na zavodu, se je javiti v sredo, 24. septembra, med 10. in 12. uro v Mladiki z zadnjim izpričevalom. Ponavljalni in dodatni izpiti se vrše v sredo, 24. septembra ob 8. uri. — Vpisovanje v I. razred licejske ljudske šole je v ponedeljek, dne 22. septembra od 9. do 10. ure v Mladiki. K vpisovanju se je zglasti s krstnim listom in z izpričevalom o cepljenih kozah. V višje razrede licejske ljudske šole se ne sprejema več novih gojenk. Pouk prične v torek, dne 23. septembra ob 8. uri.

Ij Našla se je v Ljubljani srednja vsota denarja z legitimacijo. Dobi se v Hrenovi ulici št. 17, pri Jerneju Zamljenu.

Narodno gledališče.

V soboto, dne 6. septembra ob pol 8. uri zvečer »Dnevi našega življenja«. Izven abonma.

V nedeljo, dne 7. septembra ob pol 8. uri zvečer »Oček«. Izven abonma.

V ponedeljek, dne 8. septembra ob pol 8. uri zvečer »Favn«. Izven abonma.

V torek, dne 9. septembra zaprto.

Vestnik S. K. S. Z.

* Ihan. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo 7. septembra 1919 v prostorih društvenega doma prireditve s sledečim sporedom: Petje, J. Aljaž: Slovenska zemlja, I. Laharnar: Le pevaj, F. S. Finžgar: Veriga. Vsi, prav vsi prijatelji društva in poštene zabave, pridite! Ne bo vam žal! Na svidenje v Ihanu!

Dijaški vestnik.

d Odborova seja Slov dijaške zveze je danes popoldne ob 3 uri v sobi Orlovske zveze, Jugoslovanska tiskarna, III. nadstropje. Predsednik S. D. Z.

Doipisniki S. D. C.! Prosimo hitro točne in natančne odgovore na vprašanja! S. D. C.

Najnovejša poročila.

(Naše telefonsko poročilo.)

VLADNA KRIZA.

Belgrad, 5. septemb. »Tribuna« trdi, da je ministrska kriza blizu rešitve. Min. predsednik Davidović je posetil Protiča, s katerim se ni došlo do sporazuma. Kriza bi se imela dovršiti v soboto.

Belgrad, 5. septembra. Narodni klub je izročil svoje pogoje za vstop v vlado ministrskemu svetu, ki se je o teh predlogih posvetoval. Z ozirom na to, ker odvisi vse od min. Svetozara Pribičevića, konferirala sta ministra Davidović in Timotijević s Pribičevićem v njegovem stanovanju. Zdi se, da bo Pribičević popustil.

Belgrad, 5. septembra. Med Narodnim klubom in demokratsko zajednico ne more priti do sporazuma radi banskega vprašanja, ker zahteva Narodni klub mesto bana zase. Demokrati trdijo, da je imela hrvatsko-srbska koalicija največje število mandatov v hrvatskem saboru in da pripada zaradi tega bansko mesto njim. Narodni klub pa dokazuje, da je zaradi izstopa dr. Medakovića in tovarišev bivša hrvatsko-srbska koalicija izgubila večino, tako da pripada pravzaprav bansko mesto opoziciji.

Belgrad, 5. septembra. »Tribuna« piše, da se demokratski popolnoma prilagodujejo položaju. Demokrati so sestavili vlado z nepravilnim postopanjem. Agrarna reforma se bo rešila v zmislu radikalne stranke, a novi minister za notranje stvari bo moral odstraniti vsa mrzla nezadovoljstva in nerednosti v posameznih pokrajinah. Pribičević in Poljak ne moreta več ostati na svojih ministrskih mestih. Vprašanje je še, ali bosta dobila kak drugi portfelj. Rešeno še tudi ni vprašanje ministrskega predsedstva in ministrstva za notranje stvari, a tudi to ne, kako bodo zastopane v vladi manjše parlamentarne skupine. Vprašanje je nadalje, ali bodo ostali socialisti še nadalje v vladi in koliko portfeljev bodo imeli.

Belgrad, 5. septembra. Danes popoldne je pozval Stojan Protič predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca k sebi.

Belgrad, 5. septembra. Minister Bukšeg je izjavil v ministrskem svetu, da socialisti ne bodo ostali v kabinetu, ako stopijo radikalci v vlado.

Belgrad, 5. septembra. Socialni demokrati so proti vstopu Jugoslovanskega kluba v vlado, ker bi tako izgubili kaj portfeljev.

Belgrad, 5. septembra. Predsednik Narodnega kluba dr. Laginja je posetil predvčerajšnjim predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca ter ga obvestil, da se Narodni klub pogaja za vstop v vlado. Dr. Korošec je vzel izjavo dr. Laginje na znanje.

Belgrad, 5. septembra. Trdi se, da so ministrski kandidati Narodnega kluba naprednjaki dr. Polič, dr. Lorković in dr. Šurmin.

Belgrad, 5. septembra. Z radikalci je dosežen sporazum v vseh vprašanih razen glede vprašanja, kdo naj bo minister za notranje stvari. Protič trdovratno zahteva to mesto, a demokrati nečjejo popustiti.

Belgrad, 5. septembra. »Tribuna« pri naša članek pod naslovom »Demokratski cinizem«, v katerem piše, da je Pribičević hotel imenovati za hrvatskega bana dr. Tomislava Tomjanovića, sedanjega podbana in velikega župana liško-krbavske županije za časa vojne. Bil je tudi predsednik odbora za zgradbo spomenika pokojnemu Francu Jožefu. Dalje objavlja njegov tožaden proglas na narod v Liki. »Tribuna« pravi o Pribičeviću, da naj bo uverjen, da ne bo več vladal tako, kakor se je vladalo za bivše Avstrije.

HRATSKA LJUDSKA STRANKA.

Sarajevo, 5. septembra. Sarajevska »Jugoslavija« javlja odborom in pristašem hrvatske ljudske stranke: Začasni odbor hrvatske ljudske stranke v Sarajevu, ki je prevzel delo za organizacijo stranke v pokrajini, javlja vsem odborom in pristašem hrvatske ljudske stranke, da hrvatska ljudska stranka ni razpuščena. Radi tega ostanejo vse krajevne organizacije stranke kakor do sedaj. — Osnovano je tajništvo hrvatske ljudske stranke v Konjicu za okraj in mesto.

FRANCHET D' ESPERAY V BELGRADU.

Belgrad, 5. septembra. V Belgrad je došel vrhovni poveljnik vzhodne francoske vojske general Franchet d' Esperay, kateremu na čast je bil prirejen slavnostni banke. General je povabil predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca k sebi na razgovor.

ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE.

Zagreb, 5. septembra. Regent je podpisal ukaz, s katerim se odreja na zagrebskem vseučilišču ureditev fakultete za gozdarstvo in gozdarstvo.

Belgrad, 5. septembra. Podpisan je ukaz, s katerim se otvarja visoka veterinarska šola v Zagrebu.

ANGLEŠKI POSLANIK V JUGOSLAVIJI.

LDU Amsterdam, 5. septembra. (Dun. KU.) Po angleških listih je imenovan Georg Buchanan za britanskega veleposlanika v Italiji in Cayont za poslanika v Jugoslaviji.

MAŽARI ODKLANJAJO MIROVNO POGODBO.

LDU Dunaj, 5. septembra. (Dun. KU.) »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Dunajskega Novega mesta: Mažarski vladni komisar za Zapadno Ogrsko, grof Sigray, je poslal vladni komisiji za šopronski komitat brzojavko, kjer naznanja, da mažarska vlada ne smatra pogodbe, ki jo je sklenila Nemška Avstrija z entento, kot zase obvezno in da se mažarska vlada doslej še ni pogodila z entento o nikakih končnoveljavnih mirovnih pogojih. Vsled tega mažarska vlada še ne priznava veljavnosti omenjene pogodbe, ki se bo protivila eventualni okupaciji Zapadne Mažarske po Nemški Avstriji z oboroženo silo. Členom se mažarske čete dobile ukaz, naj strogo nadzorujejo obmejni promet med Nemško Avstrijo

in Mažarsko ter naj eventualno preko-račenje meje po nemško-avstrijskem vojaštvu preprečijo. Tudi drugi listi potrjujejo vest, da je meja zaprta.

TRZAŠKA LUKA ZA ČEHE.

LDU Rim, 5. septembra. (Dun. KU. — Brezžično.) Italijanska vlada je dala del tržaške luke na razpolago Čehoslovaki. Ta koncesija je začasna in služi zlasti za olajšavo izkrcanja in nastanitve 50.000 Čehoslovakov, ki se vrnejo iz daljnega vzhoda. Po izkrcanju ta koncesija ne bo več veljavna.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA NA DUNAJU KONČANA.

LDU Maribor, 5. septembra. Železničarska stavka na Dunaju je bila končana danes ponoči. Danes vlaki zopet redno vozijo.

SPLOŠNA STAVKA V MARSILJI?

LDU St. Germain, 5. septembra. (Dun. KU.) Kakor poroča »Echo de Paris«, izbruhne v soboto v Marsilji splošna stavka, ako se ne bo ugodilo zahtevam pristanišnih delavcev. Mnogo s premogom, oljem, fosfati, vinom in tobakom naloženih ladij in več kot 10.000 ton žita čaka na izkrcanje.

BOMBNI NAPAD V EGIPTU.

LDU London, 4. septembra. (Dun. KU.) Kakor javlja »Daily Telegraph«, je dospe-la v London novica, da se je izvršil na ministrskega predsednika v Egiptu zavratni napad z bombo. Ministrski predsednik je ostal nepoškodovan.

Jutri vsi v Horjulj k nastopu vrhnjškega »Orla«!

Na jutrajšnji tabor v Trbovlje pohitimo vsi! Hrv. odseki in vsa naša društva zastave s seboj! Zbiramo se na kolodvoru ob pol šestih jutraj ob vsakem vremenu. Nihče ne sme manjkati. — Po prihodu v Trbovlje je skupen zajutek, kjer bo sviral naša jeseniška godba nekaj komadov do prihoda (ob 9. dop.) štajerskih bratov. Nato skupno odkorakanje v sprevodu skozi vas pred cerkvijo velik orlovski tabor. Tu povzdignimo svoj glas, da čuli nas bodo tudi oni, kateri nas čuti nočejo! — Popoldne velika javna telovadba, nato se razvije domača veselica. Za vse je preskrbljeno. Poleg vrle jeseniške godbe nastopi tudi domači tamburaški zbor, moški in ženski pevski zbor itd. Bratje, sestre in somišljeniki orlovske ideje! Ne bojte se žrtve, ker žetev bo dragocenejša! Zdravil Orlovska zveza.

Orlovski tabor v Trbovljah. Južna železnica nam je dovolila polovične vozne cene na vseh postajah od Brežic, Maribora in Ljubljane, tako da velja navadni vozni listek za vožnjo v Trbovlje in nazaj. V Trbovljah naj nihče ne odda listka, izkaznice morajo biti žigosane pri kol. blagajni. Od državne železnice se nismo dobili odgovora, a zadržilo se nam je, da dobimo polovične. Zato naj si kupi vsak cel listek in ga obdrži, izkaznico naj tudi da žigosati ko pride dovoljenje, bo železnica povrnila. Obdržite listke in izkaznice. Prenočišča v Ljubljani so preskrbljena za Orle v Marjanišču, za Orlice v Lichtenturnovem zavodu. — Na taboru govori v imenu Jugoslovanskega kluba g. poslanec prof. A. Sušnik. — Trbovlje naj združi v nedeljo krščansko-misleče. Obsavce! Prireditve se vrši ob vsakem vremenu! Bratje in sestre! V nedeljo k našim Orlom-delavcem!

Tabor v Trbovljah. Naši bratje Orli zletite v nedeljo iz vseh krajev na tabor v naše Trbovlje. Njih tabor je tudi naš tabor. Skupno s njim dvignimo prapor naše večnomile ideje, njihove in naše orlovske misli. Pozivljam Vas, sestre, pohitite vse v nedeljo k nam, da pripomorete k naši novi, mladi organizaciji. Združiti hočemo svoje sile, s skupnostjo hočemo delovati za križ in narod. Ena misel in en duh sestre, zato vse v Trbovljah priskrbo dobrodošle! — Vsa sestra.

Orlovski tečaj za mariborsko okrožje se vrši 14., 15. in 16. septembra v Mariboru. Odseki naj takoj prijavijo svojo udeležbo mariborskemu Orlu.

Okrožna seja ljubljanskega okrožja se vrši v nedeljo, 7. septembra o priliki vožnje v Trbovlje v prvem vozu vlaka. Sea je izredne važnosti radi prireditve in tabora na Koroškem. Predsedstvo. Orli v zasedenem ozemlju. Naš odsek poroča: Pred zasedbo po Italijanih in tudi še nekaj časa potem je bilo redno izvršujočih članov 42. Telovadbe se je udeleževalo v zimski sezoni krog 30, v poletni pa krog 25 članov. Število se je skrčilo zaradi tega, ker je nekaj bratov odšlo v Jugoslavijo. Odsek prireja v zvezi z Jug. Strok. Zvezo nepretrgoma tedenska pre-

lovadni večer. Isti je ob sodelovanju orkestra izborno uspel in dal posebno telovadcu novega navdušenja. Edina želja odseka je skorajšnja osvoboditev in složno delo z bolnikani pogrešano Orlovsko Zvezo. Vsem traktiranim odsekom krepi »Nazdar! in na svidenje v združeni Jugoslaviji!

Ivanka in Marija, hčeri.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.